

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: R. K., nar. X, bytem N.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 12. 11. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2024, č. j. X o
invalidní důchod

takto:

I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení žalované ze dne 3. 10. 2024, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí č.j. X ze dne 26. 6. 2024 se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 26. 6. 2024 č.j. X byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť dle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 18. 6. 2024 není žalobce invalidní.
2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 3. 10. 2024, č. j. X, kterým žalovaná jeho námitky zamítla a potvrdila výše Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

uvedené rozhodnutí s tím, že žalobce není invalidní, neboť podle posudku lékaře námitkového řízení IPZS ze dne 3. 9. 2024 č.j. LPS/2024/1327-NR-PLZ-CSSZ není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 20 %. Jedná se u něj o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické schopnosti a má vliv na pokles pracovní schopnosti, avšak funkční postižení doložené odbornými klinickými nálezy nepodmiňuje žádný stupeň invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí bylo rozhodující příčinou DNZS žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kapitole X. (postižení dýchací soustavy), oddílu B (dolní dýchací cesty), položce 3b (astma – astma pod částečnou kontrolou, omezení denních aktivit jen při výskytu příznaků a exacerbaci) přílohy k vyhlášce MPSV č. 359/2009 Sb. o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 20 – 40 %, přičemž lékař NŘ IPZS zvolil dolní hranici taxace, tj. 20 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Z komorbidit farmakologicky korigovaná hypertenze, diabetes mellitus II. typu na PAD bez referovaných diabetických komplikací. Surditas vpravo, vlevo lehká bazokochleární percepční vada sluchu bez progresu, chronický algický vertebrogenní syndrom lumbální páteře, neurologický nález bez kořenové léze. Lékařem IPZS v prvním stupni byl žalobce posouzen za použití výše uvedeného posudkového kritéria a posudkové rozvahy, jeho hodnocení bylo shledáno v námitkovém řízení jako nevalidní, neboť posuzující lékař nesprávně vyhodnotil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho vliv na pokles pracovní schopnosti, avšak akceptovatelně co do výsledku posouzení. Na základě takto provedeného přezkumu dospěl lékař NŘ IPZS dne 3. 9. 2024 k výsledku, že posudkový závěr uvedeného lékaře ze dne 9.5.2024 lze potvrdit s uvedenými výhradami s tím, že se nejedná o invaliditu. Námitkám žalobce proto nebylo možno vyhovět, neboť ani přezkumem nebylo zjištěno funkční postižení takové závažnosti, aby u žalobce indikovalo invalidizaci, zdravotní stav žalobce je dostatečně zhodnocen 20 % mírou poklesu pracovní schopnosti.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 12. 11. 2024 doručenou zdejšímu soudu téhož dne se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, přičemž žalobu odůvodnil tím, že s rozhodnutím vydaným v námitkovém řízení nemůže souhlasit, neboť má zato, že žalovaná nedostatečně posoudila jeho zdravotní stav v jeho komplexnosti a jeho vliv na schopnost soustavné výdělečné činnosti, rozhodnutí není dostatečně odůvodněno a nereaguje na jednotlivé body vznesených námitek. Posudkový lékař učinil závěr, aniž by dostatečně zkoumal jeho zdravotní stav, na jednání nebyl přizván a jeho zdravotní stav byl hodnocen pouze z lékařské dokumentace. Jeho zdravotní obtíže jej obtěžují v běžném i pracovním životě, jeho zdravotní stav je dlouhodobě neuspokojivý, má několik závažných onemocnění, jež podrobně popsal s tím, že jej velmi omezují jak v běžných denních činnostech, tak při výkonu zaměstnání. Od přiznání invalidního důchodu 1. stupně v roce 2022 do března 2024 byl zaměstnán na zkrácený úvazek jako osoba se zdravotním postižením, ale po odnětí invalidity jej musel zaměstnavatel propustit a je veden v evidenci úřadu práce. Jeho zdravotní stav mu však neumožňuje vykonávat výdělečnou činnost na plný pracovní úvazek, přičemž

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

najít s jeho zdravotními omezeními stabilní zaměstnání je téměř nemožné. Od 12. 6. 2024 je v pracovní neschopnosti, s čímž je spojen nízký příjem. Posudkový lékař vůbec nehodnotil výkon denních aktivit, jež v námitkách obsáhle popsal. Posudkový lékař dostatečně neodůvodnil nezvýšení míry poklesu pracovní schopnosti podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. či s ohledem na vliv onemocnění na jeho schopnost výkonu zaměstnání podle § 3 odst. 2 vyhlášky. Posudkový lékař ČSSZ se zabýval otázkou jeho invalidity ve vztahu k ust. § 39 odst. 3, neposoudil však dostatečně ust. § 39 odst. 3, jeho úroveň psychických, sociálních a pracovních funkcí a schopnost vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

4. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a byl mu přiznán invalidní důchod.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná dne 12. 12. 2024 ve svém vyjádření k žalobě shrnula dosavadní průběh řízení o žádosti žalobce o přiznání invalidního důchodu. S ohledem na závěry posudku vypracovaného v rámci námitkového řízení navrhla, aby byla žaloba zamítnuta a napadené rozhodnutí potvrzeno, neboť je přesvědčena, že vypracovanými posudky byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobce a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz a oba posudky považuje za objektivní. Subjektivní úvahy a vlastní vyhodnocení zdravotního stavu nejsou důvodem k uznání invalidity nebo změně jejího stupně či data jejího vzniku, neboť tato musí být objektivně zjištěna. Odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

6. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. Ve věci bylo v souladu s § 51 odst. 2 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba je důvodná.
9. Námitku žalobce týkající se toho, že rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně posouzeného zdravotního stavu není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
11. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 19. 3. 2025 za účasti odborné lékařky z oboru interní lékařství, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (3. 10. 2024) byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, doba platnosti (lhůta KLP): trvale, vznik ke dni 29. 4. 2022 trvá. Komise uvedla, že rozhodujícím zdravotním postižením žalobce je astma bronchiale středně těžké, perzistující, dalším postižením je hluchota vpravo, lehká percepční nedoslýchavost vlevo a oční postižení s výpadky zorného pole. PK MPSV není v souladu s posudkovým hodnocením IPZS ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobce jedná o astma pod částečnou kontrolou, omezení denních aktivit jen při výskytu příznaků a exacerbaci, PEF, FEV1 menší než 80 % náležitých hodnot nebo osobních nejlepších hodnot, denní příznaky více než 2x týdně, noční příznaky, potřeba úlevových léků více než 2x týdně, tři nebo více exacerbací za rok. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 40 % podle kapitoly X, odd. B, položky 3b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Na horní hranici taxace hodnoceno i s přihlédnutím k postižení sluchu a zraku. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, oddílu, položky 3d, neboť se nejedná o astma pod nedostatečnou kontrolou tři nebo více znaků částečné kontroly v týdnu, jedna exacerbace v kterémkoliv týdnu, FEV1 zpravidla v rozmezí 60–70 % náležitých hodnot. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, oddílu, položky 3e, neboť se nejedná o obtížně léčitelné astma, přítomna tři hlavní a alespoň dvě vedlejší diagnostická kritéria, FEV1 menší než 50 % náležitých hodnot, nutnost ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 vyhl.č. 359/2009 Sb. Není ani důvod pro použití § 4 odst. 1 citované vyhlášky. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 40 %. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen práce fyzicky těžké Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách. Schopen lehčí práce s možností změny polohy sed, stoj v příznivém klimatu. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku 29. 4. 2022 trvá, platnost stanovena trvale, neboť se jedná o chronické onemocnění.

12. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
13. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
14. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
15. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí ČSSZ, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění zákonem stanovených podmínek s odůvodněním, že jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 20 % a uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno.
16. Námitka žalobce týkající se osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. V neposlední řadě soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Daný pokles invalidity je tedy možné určit za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak žádný právní předpis nezakotvuje povinnost takového vyšetření,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

kteřé by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Výše zmíněné závěry nejsou nijak v rozporu s požadavky judikatury, neboť daný případ se netýká odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, a bez náležité kontrolní prohlídky došlo k jeho následnému odebrání na základě pochybení ze strany správního orgánu, viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012-28, bod 29. Dále dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 se Nejvyšší správní soud „*zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.*“ Na projednávanou věc se tedy vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobkyně.

17. Námitku žalobce týkající se zhodnocení poklesu jeho pracovní schopnosti soud shledal důvodnou, neboť po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 19. 3. 2025 má za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované se u žalobce jednalo o invaliditu prvního stupně, a proto je žaloba podaná důvodně. Soud proto napadené rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2024 a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 26. 6. 2024 tímto rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce ke dni vydání uvedených rozhodnutí odpovídal prvnímu stupni invalidity, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila nejméně 35 %, nedosahovala však více než 49 %, avšak lékaři v rámci předchozích správních řízení byla přiznána pouze míra poklesu 20%.
18. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí dle posudku PK MPSV ze dne 19. 3. 2025 invalidní pro invaliditu prvního stupně ode dne 29. 4. 2022, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – nezměněný stupeň invalidity u žalobce. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován tento rozsudek, když rozhodnutí o ponechání prvního stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce, jenž nebyl ve sporu právně zastoupen, nepožadoval náklady řízení, a proto bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 19.8. 2025

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.